

Kaina metams 15 lt., pusmečiui 8 lt., 1 mėn. 1 lt. 50
Kareiviams per pusę pigiau. Užsleny metams 25 lt.
Šis numeris 50 centų visiems.

Skelbimai: petito eilutė 40 c., prieš tekstą dvigubai.
Adresas: Kaunas, Nepriklausomybės Alkštė.

7. (403). nr.

Kaunas, 1927. m. vasario m. 17. — 22. d.

IX. metai.

Didvyriai.

Kai mes atsimename mūsų tautos praeitį, kai pavartome ištikus istorijos veikalus, apysakas iš praeities gyvenimo, įvairius padavimus, arba klausome senovės dainų, mes atrandame labai daug ir gražių pavyzdžių, kurie mus moko didvyriškumo.

Jau pats žodis **didvyris** mums sakyte sako, kad čia kalbama ne apie paprastą, eilinį darbą, bet apie didelį, didelio vyro žygį.

Senovėj, kai kariuomenės dalis grumdavosi su priešu, „viena prieš kitą“, tada galėjo ir žmogaus raumenys, daugely atveju, patarnauti. Bet be fizinės per-svaros, ir anais laikais labai daug galėjo **pasiryžimo laimėti dvasia**.

Daug vardų istorijos veikalai mums yra palikę, bet visų nekartosime, užteks prisiminti tik Napoleono laikus.

Didelis tai buvo žmogus ir geriausias 19. amžiaus karvedys.

Yra labai daug smulkių aprašymų apie Napoleono karius, pasižymėjusius ne viename mūšyje ir ne vieną kartą parodžiusius savo didvyriškumą.

Vienas ryškiausių atsitikimų buvo Afrikoje.

Mūšio metu, kai Napoleonas tiek arti buvo nuo priešingo kulipkų, už dviejų—trijų žingsnių nuo jo krito kanuolės šūvis. Rausdamasis ir šnybždamas smėlyje, rodėsi, tučtuojaus sprogs ir sudraskys Napoleoną į gabalėlius. Du kareivių, arčiausia stovėjusių prie Napoleono, šoko artyn ir iš abiejų pusių sučiupę jį glėbin, savo kūnais užstojo Napoleoną nuo tikros mirties pavojaus.

Šovins nesprogo. Išliko gyvi ir tuodu kareiviai.

Mūšis tęsėsi dar kelias valandas, kareiviai grįžo į savo vietas, bet istorijos padavimai jų nepamiršo!

Šitas trumpas atsitikimo aprašymas sako mums, kad didvyriškumui reikalinga ne tiek fizinė jėga, kiek dvasios pasiryžimas.

Napoleonas sako, kad ne tas didvyris, kurs apie savo didvyriškumą rėkia, bet tas, kas tą parodo darbais.

Jeigu gi pats didvyriškumas yra pagrįstas dvasios pakitimu, tai suprantama, kad mums būtinai reikia grūdėti, kaip geležį, ugnimi ir vandeniu, savo dvasią.

Dvasią sugeba išauklėti ir užgrūdėti tik tas, kurs mėgsta tvarkingumą ir drausmingumą.

Be susiklausymo, be bendrų tikslų ir bendrų pareigų negali būti ir gyvenimo.

Mes visi matome gerai, kad darbininko žmogaus ir raumenys yra tvirtesni. Tai pagilina mūsų įsitikinimą, kad darbas padeda žmogui save užgrūdėti. Išlepintas, tinginys, buvo ir bus visur ištižęs. Negalėdamas pasitikėti savo raumenims, jis nešoks pavojingon vieton, nors tenai grestų pavojus geriausiam jo draugui.

Darbas todėl turi būti kiekvieno žmogaus pirmuoju ramsčiu į didelį žygį.

Reikia turėti galvoj ir posakį — „dukart duoda, kas tuojaus duoda“.

Ir pasiryžėlių darbas yra ne kas kita, **kaip veiksma be atodairos**, t. y. neklausama ir neieškoma, ar verta daryti, bet turima galvoj viena — **reikia daryti**.

Būtų buvę pervėlu laukti, kol granatos sprogs, nes, jai plystant, iš Napoleono nebūtų likę nieko.

Tik tie, kurie nuolatos dirbo ir veikė greit, vykdydami savo uždavinius, laimėjo didvyrių vardą.

Daktaras M.

Žvalgyboje.

(1919. metų atsiminimai).

Bolševikai beveik visame fronte traukėsi Dauguvos link. Mūsų, 2. eskadrono, 2 būriui naktį buvo įsakta greit pereiti iš dešiniojo sparno arčiau prie latvių laikymui ryšių tarp Atskiro Vilniaus bataliono ir

2. pėst. pulko ir kartu žvalgyti tas terpekles, kurios buvo tarp tų dviejų dalių.

Apie 10. val. ryto mūsų būrys prašvilpė pro Vilniaus bataliono rezervą, gurguolę, virtuves ir apie 12.

val. buvo tam terpeklyje. Priešakinis mūsų patrulis beveik kiekvienam vienkiemy ir dvare buvo sutinkamas tai atskirais bolševikų šūviais, tai salvėmis, tai kulkosvaidžių ugnimi. Bet bolševikų raitininkai turėjo visai ne raitininkų ūpą, mes gi gerai žinojome, kad juos visur muša mūsų narsieji pėstininkai, todėl mūsų ūpas buvo puikiausias ir priešakinis patrulis, iš 6 žmonių, — savanorių, neįtraukdamas į kautynes būrio branduolio, šaudydamas nuo arklio, varė prieš save bolševikų raitininkų grupes, kurios po karšto atsišaudymo aplesdavo mums vienkiemius ir dvarus.

Apie 13. valandą užėmėm dvarą, kur mums buvo įsakyta sustoti ir laukti tolimesnių įsakymų. Šiaip ar taip buvome visi gerokai pavargę, kaip mes, taip ir mūsų arkliai; todėl, patupdę ant dvaro rūmų stogo 2 gusarus su žiūronais ir išstatę pėsčiųjų sargybą, mes griebėmės valyti, girdyti ir šerti arklius ir virti sau ką kas norėjo, nes tais laikais mūsų gusaras retai kada matė savo eskadrono virtuvę. Tais linksmiais ir pasiryžimo laikais, didžiausia laimė buvo būti priešakinėje linijoje, kur tratėjo kulkosvaidžiai, kur sproginėjo granatos ir kur švilpė kulipkos. Būti užpakalyje yra gusarui didžiausia nelaimė ir gėda. *Gusarai tuomet nesirgo.* Jie buvo sveiki, kaip ažuolai. Jei susirgdavo ar sužeisdavo jo arklių ir nebuvo galima jį kitu pamainyti — jis eidavo pėsčias kartu su eskadronu ar būriu: čia jį paveža ūkininkas, ten gurguolės vežimas, kitur ūkininkas duoda jam savo nepabalnotą arklių, ir visur, kur tik buvo brangus kiekvienas karabinas, gusaras būdavo tenai. Tuo laiku, kada šerėme arklius ir patys save, į dešinę ir į kairę nuo mūsų ėjo atkakli kova tarp mūsų ir bolševikų pėstininkų. Apie 15. val., į kairę nuo mūsų ir truputį į užpakalį, visai netoli nuo mūsų, pasigirdo vienas kitas aštrus šautuvo šūvis, paskui atsirado jų daugiau, dusliai prabilo vienas, paskui kitas kulkosvaidis ir už 10 minučių ten jau virė, kaip katilė. Tur būt, ten mūsų šūviai ir bolševikai susiėjo visai arti, nes pragariškam užesy nieko negalėjom atskirti: nepertraukiami šautuvų šūviai ir daugelių kulkosvaidžių tratėjimas susilieja į kažkokį ten vieną, nepertraukiamą ir baisų burbuliavimą vienoje vietoje. Paskum pasigirdo staigus, kurtus rankinių granatų sproginimas ir lyg kažkoks riksmas ilgas, pratęsimas, mirštamasis ir bausis. Ir viskas nutilo. Įsakyti stovėjome dvare ir iš pykčio griežėme dantimis, kad negalim apleisti tą prakeiktą dvarą ir pulti bolševikus iš sparnų. Vėliau sužinojome, kad ten buvo didvyriškas vienos 2. pėst. pulko kuopos puolimas, kurio pradžioje žuvo vienintelis kuopos karininkas, viršila, du puskarininkiai ir 5 eiliniai ir, nors kuopa liko be vadų, bet vadovaujama eilinio kareivio nuėjo atakon ir durtuvais išmušė bolševikus iš jų apkasų, paimdama kulkosvaidžių ir belaisvių. Mačiau paskui tuos didvyrius: su kareiviškais kepurėmis, su civiliais rūbais ir klumpėmis, purvinus, apdriskusius, vos gyvus; rimti, susiraukę jie minėjo savo 9. žuvusių už Tėvynę kovos draugus.

Atėjo vakaras, o įsakymo vis dar nebuvo. Šnairuodami į apylinkę praleidom naktį ir rytą sulaukėme įsakymo išsiųsti vieną žvalgybos patrulį, kuris turėjo padaryti didelį lanką bolševikų pusėn. Anksti rytą 3 gusarai, vadovaujami puskarininkio, paliko dvarą ir greitai aliuru nuvyko Vilniaus bataliono link, kur turėjo gauti nurodymų.

Mažas būrelis greit įėjo į nepertraukiamą eilę miškų, senų vokiečių ir rusų pozicijų apkasų ir kapinių. Puskarininkis visai išsiblaškę tarp tų šimtų kelių, kelių ir takų, kurių žemėlapy visai nebuvo, ir todėl už valandos būrelis bejėgiai apsistojo miške. Puskarininkis, pažiūrėjęs į žemėlapi, garsiai susikeikė. Nušokę nuo arklių gusarai susirinko aplink žemėlapi ir po kelių minučių nagrinėjimo greit surado kryptį, kuria reikėjo joti toliau.

Kelias buvo labai sunkus. Kažkokia ten paslaptinga tylą, vos girdimas medžių šlamėjimas, retas miško paukščio balsas, tylūs, palinkę kryžiai ir padėties neiškumas slėgė gusarų dvasią, arkliai pastatę ausis, neramiai prunkštė ir dažnai mesdavosi į šalį.

Kažkur iš tolo pasigirdo kurčias patrankos balsas, paskui pasigirdo vis aiškiau ir aiškiau kulkosvaidžių ir šautuvų ugnis. Gusarai paspaudė dar arklius ir greit išjojo į vieškelį. Čia galutinai susiorientavo ir už valandos buvo jau Vilniaus bataliono kairiajame sparne. Pėstininkų kuopa, sulindusi į vokiečių puikiai įrengtus apkasus ir blindžus, linksmiai sau pietavo. Pro brustvero viršų nuolat švilpė bolševikų kulipkos, į kurias pietaujantieji kareiviai nekrepė nė mažiausio dėmesio. Už kalnelio rūko lauko virtuvės ir paskutinis būrys „uodegoje“ ėmė sriubą.

Palikęs gusarus ir arklius už blindžų, būrininkas nuėjo ieškoti kuopos vado, kurį greit surado apkasuose, raitą ant telefono aparato ir gardžiai valgantį kručkus.

— A, pagaliau, atsirado ir gusarai.

— Na, nieko, nieko, nepasivėlavot, atvykot kaip tik laiku. Sėskit čia, o tai galit gauti per pakaušį, matot kaip bolševikai svilina. Šiandien sužeidė mano du vyrus, bet mes tuoj jiems atsilyginsime. Dabar imkit žemėlapi, imkit kručką, valgykit ir klausykit: mano kuopa puola pačiame kairiajame bataliono sparne, į kairę nuo mūsų 2. p. pulkas, bet labai toli; terpekly, kaip jūs gerai jau žinot, stovi jūsų būrys, bet irgi labai toli. Už pusvalandžio, kada manieji baigs valgyti ir truputį pasilsės, aš pradėsiu judinti bolševikus iš jų apkasų:

— Pažiūrėkit! — Leitenantas ir būrininkas atsikėlė ir iškišo galvas iš apkaso. Keleta kulipkų prazvimbė jiems pro ausis.

Apkase, kairėje, kažkas suriko ir griuvo į apkasą. Vadas šoko tenai: parvirtes, aukštelnikas gulėjo sargybinis, sunkus šalmas nukrito jam nuo galvos, šautuvas gulėjo po kojomis, kairysis petys kažin kaip ten keistai buvo iškreiptas ir iš po munduro pradėjo sunktis kraujas.

Pamatęs vadą, kareivis norėjo atsikelti, bet vėl bejėgiai nuleido galvą ir lyg teisindamasis pramurmėjo:

— Tamsta, vadė, aš norėjau šauti į bolševikų sargybini, kuris buvo visai išsikišęs iš apkaso, bet tuo laiku mane sužeidė...

— Nieko, nieko, brolau, nekalkėk, tuojau sanitaras tau perriš, gurguolė nuveš ligoninėn ir už mėnesio būsi sveikas, — greit kalbėjo vadas ir atsargiai atsegė sužeistajam mundurą.

Sanitaras jau buvo čia pat. Jis visai nuramino sužeistą ir vadas, stipriai paspaudęs jam ranką ir palinkėjęs greit pasveikti, grįžo prie uždavinio.

— Gusare, klausykis toliau: už pusvalandžio pradeda pulti. Jūs apjokit mūsų kairįjį sparną ir pasiduoikit kokius dešimtis kilometrų į rytus, ten švaistosi maži bolševikų kavalerijos būreliai, sukėlkit jiems didelį trūkšmą ir jei prieisite iki Grenceno dvaro, bus labai puiku, tik elkitės ten atsargiai, nes tame dvare galite labai lengvai pakliūti visi. Supratot? Na, tai laimingos kelionės, ir drožkit! — baigė kuopos vadas.

Išbėgęs iš apkaso ir „pasodinęs“ savo būrelį, puskarininkis rishia apleido pėstininkų poziciją.

Už pusvalandžio jie jau buvo bolševikų užpakalyje, ir pradėjo kelti trūkšmą. Miške užlėkė ant bolševikų gurguolės, užmušė du arklius ir vieną vežiką, kiti atsišaudydami išbėgo; paskui paėmė savo ugnia bolševikų būrelį, einantį į pozicijas, ir privertė jį pasukti atgal, supiaustė telefono vielas ir vis drožė pirmyn, darydami lanką ir artindamiesi prie Grenceno dvaro ir prie 2. p. pulko pozicijų. Iki šiam laikui viskas ėjo gerai, bet apie 16. val., slinkdami miško pakraščiu, pamatė iš kito miško išjojančius į lauką 4 raitininkus.

Kas jie: lietuviai ar bolševikai?

Žiūrono nebuvo, akimis negalima buvo pažinti, todėl pasitaręs su savo vyrais ir leidęs aniems keturiems išjoti į lauko vidurį, puskarininkis sukomandavo „kardus lauk!“ ir 4 gusarai, kiek tik galėjo nešti pavargusieji arkliai, išlėkė iš miško ir metėsi ant priešo. Tas gi padarė tą patį. Atstumas mažėjo labai greit, bet staiga, iš priešo pusės, kažkas garsiai nusikvatojo ir pradėjo rėkti:

— Stok, stok, tai gusarai!

— Tuo tarpu 8 įsikasčiavusieji raitininkai susitiko su iškeltais kardais ir vienkart 8 vyrai pradėjo skaniai kvatoti. Tai buvo N bat. keturi raitieji žvalgai, tarpe jų buvo žvalgų komandos viršininkas, karininkas. Pasirodė, kad ir gusarai, ir žvalgai turėjo vienodą uždavinį, todėl karininkas paėmė bendrą komandavimą, ir sujungtos „armijos“ per miškus pradėjo artintis prie Grenceno. Štai ir laukas, vidury jo, ant kalno, likučiai kada tai buvusio didelio dvaro.

— Vienas gusaras ir žvalgas buvo pasiūsti į priešakinį patrulį, kiti paskui per 10 — 15 žingsnių vienas paskui kito, patrulis 400 metrų užpakaly!

Būrelis greit išsitęsė į ilgą vorelę ir žingsniu išjojo iš miško į medžiais grįstą kelią, kuris ėjo į dvarą. Dvare jokio judesio, rodėsi, kad ten nieko nėra. Kiek akys gali įžiūrėti, lygumoje niekur nėra mažiausio gyvenimo ženklo; po arklių kojomis garsiai dundėjo kelias, ir dešinėje ir kairėje gilios grabės ir klampios pievos.

Buvome jau apie kilometrą atstumu nuo dvaro, todėl karininkas, atsargumo dėliai, sukomandavo risti. Dar sunkiau sudundėjo balkiai ir būrelis greit pradėjo artintis prie dvaro, jo patrulis aplenkė mažą kalnelį ir dingo jam iš akių. Buvo ne daugiau, kaip 400 metrų nuo dvaro; visi manė, kad dvaras tuščias, bet tuo laiku pasigirdo rusiška komanda:

— Ogoń!

Ir keliasdešimt karabinių ir keli kulkosvaidžiai išsyk apipylė būrelį kulipkomis. Mažas sustojimas, sumišimas ir karininkas suriko:

— Atgal, laikykit distanciją, nesusigrūsti, zovada.

Du žvalgai, paskui du gusarai, gus. I. ir gale karininkas, prigulę prie balnų ir šaudydami nuo arklių vėsulu traukė atgal. Aplink kulipkos žvimbė ir draskė žemę, keldamos mažus dulkių debesėlius.

Bet štai priešaky lekiantis žvalgas sugriuvo su arkliu ant kelio, gusaro arklys neįstengė peršokti per sugriuvusius, užkabino kojomis ir kartu su gusaru griuvo ant pirmųjų; kiti du peršoko tą gyvąjį barjerą, eilė buvo gus. I. Iš tolo jis jau matė dviejų vyrų ir arklių kūnus susipynusius ir negalinčius atsikelti, todėl jis pasiruošė šokti, pakėlė arkli, bet tuo laiku jo arklys kažin kaip ten sudrįbo ir griuvo ant tos gyvosios masės. Gus. I., išmuštas iš balno, padarė ore ratlankį, ir visu savo sunkumu griuvo ant skersinio kelio balkio. Išsukta nuo trenkimo dešinioji ranka išleido suspausta karabiną; gusaras kairiajam šone ir šlauny pajuto pasiūtusį skausmą ir nustojo sąmonės. Bet greit atsipeikėjo, apsižvalgė į šonus; arklys gulėjo ant kelio, sun-

kiai alsuodamas; kitų dviejų, anksčiau sugriuvusių, jau nebuvo, plentas dundėjo po patrulio kojomis.

— Aš vienas, e vistiek! — tingiai pamanė I. ir pamėgino prisikelti, bet aštrus skausmas dešinėje rankoje ir kairiajam šone vėl privertė jį sugriūti.

Jo arklys „Caras“, tuo laiku sunkiai stenėdamas, flegmatiškai atsikėlė ir pasipurtė. „Nejaugi galės pabėgti?“ — pamanė gusaras ir silpnu balsu pašaukė: „Caras, Caras.“ Arklys atsigrįžo, žengė žingsnį prie jo ir vėl sustojo; tuo laiku švilptelėjo kulipka, arklys atsistojo piestu, nusileido ir pasitraukė nosimi prie žaizdos, kurią jam kulipka padarė aukščiau priešakinės kojos kelio. „Reikia keltis, o tai pakliūsiu nelaisvėn“, — pamanė I. ir surinkęs visas jėgas ir sukandęs iš skausmo dantis, jis atsikėlė ant kairės rankos ir atsistojęs griebė sveiką ranka karabiną, kurį permetė per petį.

Mątydami, kad iš trijų tariamų lavonų keliasi jau paskutinysis, bolševikai paleido pasiūtusią ugnį. Gusaras I. pamėgino sėsti į balną, bet dešinioji ranka ir kairė koja beveik visai neveikė, todėl norėdamas kuo greičiausiai pasiekti mišką, jis pasislėpė už arklio ir veddamas, ir pats šlubuodamas lėtai pradėjo eiti keliu. Kulipkos nežinia kodėl vis švilpia viršum arklio, bet kuo daugiau jis kėlėsi į mažą kalvą, tuo žemiau žvimbė

jos; viena iš jų pramušė užpakalinį balno lanką. „Jei neužsėsiu ant arklio, tai mane tikrai nudės ant to kalnelio“ — pamanė jis. Nutarė dar sykį pamėginti: sustabdė arkli ir pradėjo kairę koją kišti į kilpą, bet per koją perėjo toks aštrus skausmas, kad net akyse tamsu pasidarė ir I. beveik su ašaromis nuleido koją žemyn.

— Vistiek, turiu išeiti iš tos prakeiktos ugnies, — pramurmėjo jis ir paskutinėmis jėgomis įkišo dešinę koją į kairę kilpą, griebė kaire ranka už priešakinio lanko, truktelėjo viršun ir už

sekundės gulėjo ant pilvo skersai balno. Arklys, pajutęs ant savęs savo jojėją ir išgirdęs švilpimą iš vietos, griebė zovadą ir lydėdamas kulipką švilpimo, kaip vėsula nuėjo miško link, iš kurio nuolat šaudė tankia ugnimi gusarai ir žvalgai.

Keistai ir kartu juokingai atrodė tas gusaras: iš vienos arklio pusės, kaip botagas, tabalavosi jo nevaldoma dešinioji ranka ir galva, iš kitos — kairioji koja, karabinas daužė arklio kaklą, kardas — priešakinės arklio kojas, kepurė nukrito nuo galvos, galvoj kažkokia maišatis, visas kūnas degte degė ir skaudėjo, jokių minčių, nė norų, vistiek kas bus, tas bus; tik išplėtos akys galėjo liudyti, kad ten ne lavonas guli skersai balno, bet dar gyvas gusaras. Jis jau pagaliau nieko neįjutė, ir tik matė, kaip iš arklio kojos, prie kiekvieno šuolio, švirksčia kraujo fontanas.

— Mano Caras, vargšas Caras, — pramurmėjo jis, ir nustojo sąmonės.

Gusaras I. negreit atgavo sąmonę. Pramerkęs akis, jis pasijuto ne balne, bet gulintiu vežime ant minkšto šieno; vežimas siūbavo ir daužėsi į medžių šaknis ir prie kiekvieno jo judesio aštrus skausmas režė visą kūną.

Ostraga, Voluiniaus gub. Lietuvos kunigaikščių pilis, statyta 1221. m. Griuvėsiai dar tebelydyja Lietuvos galybę senovėje, kada prieš ją lenkėsi šiandien jau mums tolimi žemės „kraštai“.

— Kur aš, nelaisvėj, ar mane gusarai veža? — pamane jis ir tyliai pašaukė:

— Juozai!

Iš jojančių užpakaly atsiskyrė juodas raitelio šešelis ir prisiartinio prie vežimo. Prie mėnulio šviesos I. pamatė baltą gusarišką kaspiną ant kepurės ir neapsakomas džiaugsmas perėmė jį visą.

— Juozai, kas su manim?

— E, bro! nau, nieko tokio, tik esi sudaužytas, kaip rūkštus obuolys; kaip jau galėsi vaikščioti, tai išbučiuok savo Carą. Kad jis nebūtų taip prie tavęs prisirišęs, tai vargiai mes tavo kaulus būtumėm surinkę. Per kokį 100 metrų nuo miško tu nuvirtai nuo balno, dešinią koją liko kilpoj, bet arklys ėjo pilna karjera. Tik kai jis pajuto, kad tu kritai, sustojo kaip į žemę įkastas. Aš ir S-us iššokom iš miško tavęs gelbėti, bet bolševikai tą pajutę pylė kulipkomis, kaip žirniais, bet grabėmis mes prislinkom prie tavęs, išėmėm koją iš kilpos ir atvilkom į mišką, o Caras ramiai sau ėjo

keliu. Paskum suradom vežimą, įkišom tave į jį ir dabar važiuojam į 2. p. p. štabą — baigė Juozas.

— O kiti? — paklausė I.

— Kiti irgi nieko sau: vienam žvalgui, kuris griuvo pirmas, sužeidė arklių; jam peršovė karabiną — užraktas visai nuneštas. Vienam peršovė ranką; gusarai beveik sveiki, išskiriant tave, tik Antanas neteko ausies galiuko.

Vėlai vakare gusarai atvyko 2. pėst. p. štaban ir pranešė apie viską, ir už dviejų valandų viena kuopa, vedama dviejų sveikų gusarų, tyliai žygiavo Grenceno dvaro link. Apie 1. val. kuopa puolė bolševikus, apsupo dvarą ir beveik be nuostolių atgabeno 80 bolševikų su arkliais, vežimais ir kulkosvaidžiais.

Gusaras I. atsisakė važiuoti lignonin, pagulėjo porą savaičių prie gurgolės ir kartu su pašveikusiu savo „Caru“ vėl nuėjo eiti šventą lietuvių pareigą — Tėvynę ginti!

Senas gusaras.

Ten, kur skausmas, raudos girdėti.

*I garbingą laimės pilį,
Kur ilsis milžinai, didvyriai.*

Naktis, išskėtusi galingus sparnus, jau uždengė žemės akis; žvaigždės klajojo po platų mėlsvą pasaulį ir akučių mirksėjimais meiliai kalbėjosi tarp savęs; mėnuo audė nakties sapnus ir slinko taip palengva, taip atsargiai, lyg, rodos, jis kaip menkas kūdikėlis bijojo paklysti tame tuščiame klaikiame aukštybių pasaulyje.

Erdvame kuopos bute silpnutės elektros lemputės spindulėliai migdė jaunus, nuo dienos darbų nuvargusius, kareivius; aukštai tarp garbingų kunigaikščių paveikslų kabėjo laikrodys, kuris lengvu kūjo smūgiu išmušė dvyliką valandą. Nuaidėjo garsas, sudrumstęs taip troškį tylumą, bet bematant jos meili ranka vėl glostė visus.

Eilės krūtinių ilsėjosi ateinančiam, didvyriško pasišventimo darbui.

Prie nedidelio stalelio sėdėjo jaunu, linksmu veidu kareivis ir, vartydamas didelį poperio lapą, šypsojosi ir džiaugėsi, kaip mažas kūdikis išvydęs motiną; kitas, kiek nuošaliau, sugniaužęs savo geležinius kumštis skaitė mėgiamiausį karių teisėją, užtarytoją ir mokyto-

ją — „Kari“; jo veide liepsnojo Vilniaus užgrobikams amžinojo keršto jausmai! Užsidrožęs paišelį ruošėsi rašyti laišką savo numylėtai Marytei, kuriai jau senai buvo rašęs.

Maryte!

Labai džiaugiuosi, kad turiu progos parašyti tau laiškely, bet, pasakysiu, kad nelabai norėjau rašyti, nes mane savo laišku užgavai. Rašei man, kad tu meldiesi dieną ir naktį, kad nebūtų jokių nelaimių, kad nereikėtų greitai į Vilnių eiti ir kad greičiau namo parvažiuočiau, nes pradėdau užmiršti tave. Pagalvok, ką rašai ir kas tu esi; juk tu lietuvaite?!... juk tave saugoja nuo visko, tikra lietuvių kareivio krūtinė, o tu taip skaudžiai draskai jam širdį, kuri ir taip turi žaizdą. Aš nuolat laūkiu, kad skardus trimto balsas sukeltų mus visus ir pasakytų: „Jau išmušė valanda, ir brolių mūsų pavergtųjų vergijos pančiai turi sutrupėti nuo mūsų kalavijų“ — o ne važiuoti namo, mieloji Maryte.

Geriau, nerk pirštines, kojines, ausk baltinius, ir kai reikės atsiųsk, už tai tave šimtą kartų pabučiuosiu. Kai mūsų trispalvė vėliava plėvėsuos Gedimino pily, kai pranyks skaudūs vergavimo verksmai, — par-

Naujokas.

(Žiūrėk „Kario“ 2. nr.).

Gerų priešpiečių metu į Mineikus atėjo kelios mergaitės.

— Petruk, atbėgome pasirodyti, — juokavo Paužų Elzė: — matai kokios mes gražios, — pasižiūrėk.

— Cha — cha — cha, — juokėsi visu būriu kelios merginos. Dobilų Marytė pastebėjo: nematyta gražuolė, — akys rudos, idubusios; plaukai, kaip baronėlio vilnelė susiraite, susipašė, tai, manai, visiems patinka... Nežinai, kas žmonių sakoma: „Aukšta, laiba riešutaut, — žema kresna linų raut“. Kas iš tų tavo riešutų — kraičio nesudėsi; bent būtum atnešusi kokį gorčių Petreliui, kaip voverėlė bėgraužtų, važiuodamas — kelio gerą gabalą...

— Gerai sakai, Maryte! — atsiliepė Kučinskių Juzė: — visiems žinoma, kad be Paužų Elzės dvylikio niekur neapsieis, — visas peraugo, tai nori ir perkalbėti.

— Vistiek, Petrelis jai nesipirš, — susijuokė merginos.

O ką jūs žinot? — paabejojo linksmas Petrelis.

— Žinom, žinom, kad į miestietę isižiūrėsi, į kokią gimnazistę, — atsiliepė Marytė. — Aną Paužų Vincas priešarnaudamas kariuomenėi iš pupų buvo nevarytas: — nei į „tancių“, nei „i ražančių“ — o paklausk, ką užgiedojo atsitarnavęs: kas jam kaimietės, — viena tokia, kita kitokia, trečia anokia; — tai šleiva, tai kreiva, tai kasos, tai balsas netinka.. ir jis kiekvienai šį tą prikiša, — ir liežuvis tu man, — tegu kur jį balo paima.

— Kažin kodėl tas Vincas mus taip niekina? — paklausė nebe rami Juzytė, ir pasižiūrėjo į Vincą sesutę Elzė.

— Kad jūs jį nemylėjot, — pravardžiovot rūdžiu, žvairakiu, tai ką darys, — koliai nemokėjo atsišiepti, kentė bekentes, bet dabartės, pamatęs žmonių, šį tą supratus, atsiprunkščia spiaudamas, — pasakė piktai Elzė, ir užsigrižo nuo draugių prie ruošiančiosios Mineikienės.

— Anavė atspėjo merginą, — susirūstino Juzytė: — reikalingas jis mums buvo prieš kariuomenę ir po kariuomenės... Visai nekludydavom jam šnairakuoti. Kas tiesa, tai tiesa: pirma nemokėjo liežuvio apversti, o dabartės...

važiuosiu ir aš pastave, bet dabar širdis sopa del brolių ir man reikia galasti kalavijas, stiprinti jėgos, del taip brangiai iškovotos laisvės, del kurios tūkstančiai savo krauju laistė kelius ir mirė del jos džiaugdamiesi. Mūsų jaunos krūtinės kietos kaip plienas, širdys pasruvusios kerštu belaukia tik tos valandos, kada užgirsime „i Vilnių“!...

Na, daugiau nebarsiu, nes manau, kad žinai, kas yra ir turi būti brangu kiekvienam lietuviui ir lietuvaitei. Nuskrisk pas mano tėvelius, apkabink ir karštai išbu-

čiuok juos, kad išauklėjo mane sveiką, ir tinkanti mirti už Tėvynę mūsų garbingose kariuomenės eilėse; tu turi džiaugtis, o ne liūdėti, kad myli tave tikras ir doras karys.

Myliu Tėvynę, tave ir tėvelius: dieną naktį apie jus svaioju, bet tautos žaizda

man už viską skaudesnė. Pirmiausia turiu ją išgydyti, viliukas, nors del to ir amžinai reikėtų užmerkti akis. Tu ne-

Iš Klaipėdos igulos gyvenimo.

žinai, Maryte, kaip yra laimingas karys, kada jis nu-traukia vergijos pančius ir miršta kovos lauke taip, kaip mirdavo mūsų bočių bočiai. Dabar pasakysiu, kad esu sveikas, kaip ridikas, linksmas, tarp draugų, nes kasdien vadų vedami dirbame visokius darbus ir mankštas, ruošdamiesi ateičiai. Jei kas nemoka ko padaryti, tai vadas visa parodo; o kad žinotumėi, kokie geri mūsų vadai, tai ir tu norėtum pas mus tarnauti.

Neliūdėk, mieloji Maryte! kai reikės, tu gailėstin-gąja seserim pastosi, ir visi, visi iki vieno, nuo jauno

iki seno, dirb-sime Tėvy-nės labui. Na, jau ir pōpe-rio pritrūkau, o dar niekam sveikaty ĩne-palinkė jau, tai nors tu neužmiršk palinkėti tė-veliams, bro-liams, sese-rims ir vi-siems, ir pati lik sveika, brangioji Maryte.

Rašyk! Sudie! Tave mylintis Po-

Vargūnas

Kareivių bibliotekos 1926. metais.

Pirmą kartą iš kareivių bibliotekų gautos apyskaitos. Kadangi kareivių švietime šios bibliotekos turi didelės reikšmės, todėl „Kario“ redakcija noroms deda žinias apie atskiras bibliotekas, kad supažindintų skaitytojus ir bibliotekorius su kitų bibliotekų darbais.

4. *baterija*. Biblioteka įsteigta 1919, m. birželio m. 2. d. Atidaryta per ištikus metus, kasdien 11. — 14. ir 18. — 20. val. Metų pradžioj buvo 903 tomai knygų ir

žurnalų, metų bėgyje atsiųsta iš K. M. V-bos 43 tom. ir nupirkta 47 tom., dabar yra iš viso 693 tomai. Buvo gautami šie žurnalai ir laikraščiai: Mūsų Žinynas, Karys, Kardas, Lietuva, Rytas, Klaipėdos Žinios, Lietuvos Keleivis ir Lietuvos Ūkininkas. Metų bėgyje aptaisyta 90 tomų. Skaitytojų buvo 77 (1 viršila, 5 vyr. puskarin., 5 jaun. puskarin., 11 grandin., 53 eilin. ir šiaip 1). Perskaityta: dailiosios literatūros 288 tom., mokslo knygų — 156 tom.,

— Na kas jau dabartės? — išsišiepė naujokas.

— A, nepatinka! — prieštaravo Marytė; — ir tu manai nuo gimnazisčių daug išmukti... kur gi ne: po vakarėlius, — vis tarp žmonių, šnekinamas, kalbinamas...

— O panelių šokinamas... juokas tau, — miestietės taip moka sukti kaimo bernužėliams galvas... Petreli, dabokis. Vinco nekemėžos mums negaila, bet jei tu, toks bijūnas, gražuolis užmirštum mus, būt ne kas... — aiškino Juzytė.

Mineikienė šnairom dirstelėjo į juokaujančias merginas ir pamanė: „Bėga laikas — kinta žmonės; — tu man, dabartės visai be širdžių šitos mergos — man krūtinė sprogs taip gaila vaiko, o jos juokauja, kaip niekadėjos.

— Na, dabartės šičia, — į turgavietę susirinkot, ar į pašokimą? — Išleisk tokias kuosas iš namų, tai tik gėdos tau daugiau padarys... kas tai matė šitaip rėkauti, — stebėjosi jėjusi į pirkia Juodienė, smarki moteriškė, pati nevangianti kelti juokus draugijoj.

— Sveika, kaimynėle, sveika, — kalbėjo bučiuodama Mineikienė. — Petreli tu mano! kas ir galėjo fikėti, kad toks vyras užaugsi. Senai čia, rodos, buvo... niekaip netikėčiau, bet kad pati prie krikšto ta-

ve laikiau. Tu man — tas laikas, kaip ratai į pakalnė ritasi. Senai čia parvežiau iš krikšto pamėlusi, susitraukusi... matytum nė čulptuko iš cukraus ir duonos padaryto neišlaikei lūpelėse. Motina, kai pamatė, kad ėmė šaukti: „mirs, mirs“, o aš sakau: „nemirs, kad bus nuo Dievo skirta, užaugs“, sakau: „matysi, toks kaip tėvas bus: petingas, liemeningas, ir...“ Na, ar nėsakiū.

Taigi, kūmute, — pritarė ašarų smaugiamu balsu motina.

Še, širdute, kaip nuo krikšto motinos: du sūriuku sudžiovinau, dešros gabalą įvyniojau, Petrutė ausukiu prikepė ir marškinius pasiuvo... Tu man, mergina į Petreli visai išispoksojo, tarytum pelėda į savo vaikus.

— Matai ir Daunorienė nepatingėjo, — pravėrus viešniai duris prabilo Juodienė.

Įėjusi „garbindama“ pasižiūrėjo į linksmutes merginas.

— Taigi matai, — atsiliepė sveikindama Juodienė, — kur čia neateisi, — žino mano širdis, kas tai yra kariuomenė. Senai čia jos vyrą ruošėme, gi savo tris brolius leidau, ir vyro brolius ta Dievo

karo mokslo knygų — 44 tom., viso 488 tom. Žurnalai ir laikraščiai noriai buvo visi skaitomi. Bibliotekas išlaikyti buvo gauta iš baterijos ekonominių sumų 241 lt. 45 ct. Išleista: knygoms pirkti 125 lt. 30 ct., knygoms aptaisyti 110 lt., inventoriui 16 lt. 15, ct.

II. Bibliotekorius vyr. puskarin. Ambrasas Liudas.

II. *baterija*. Biblioteka atidaryta pirmadieniais ir penktadieniais 17. — 18. val. Metų pradžioj knygų buvo 251 tomas. Per metus gauta iš minosvaidžių bataliono 94 tom. ir nupirka 17 tom., dabar yra 362 tom. Buvo gaunami šie laikraščiai: Karys, Trimitas, Lietuva, Rytas. Aptaisyta 38 tom. Skaitytojų buvo 63 (1 viršila, 5 vyr. puskarin., 1 jaun. puskarin., 5 grandin. ir 51 eilinis). Perskaityta dailiosios literatūros 158 tom., mokslo knygų — 20 tom., žurnalų 4 tom., viso 182 tom. Daugiausia buvo skaityta rugsėjo mėn. (paimta 25 tom.), rugpiūčio (21 tom.) liepos ir lapkričio (po 20 tom.), mažiausia — vasario mėn. (11 tom.). Bibliotekai buvo asiguota iš K. M. V-bos 200 lt. (iš tos pačios sumos reikia pirkti ir rašymo reikmenis mokyklai). *B-koje trūksta mokslų knygų ir nėra karo mokslų knygų.*

II. bibliotekorius leit. Slavinskas Juozas. *R-as, A.*

1919. m. kovų metų fronte vienas būrininkas pasakė: gerai įsitikinau, kad mano kulkosvaidininkai, nors visad narsūs kautynėse, bet ypač tą pastebiu, kai jie prieš pat kautynes gauna skaityti karių laikraštį „Kariškių Žodį“ (dabar „Karys“). Tuomet jų niekas nebesulaiko: vienas eina prieš šimtą priešininkų. Turint tą galvoj ir dabar, kareivi, stenkis perskaityti kiekvieną „Kario“ nr. Karo spauda yra antras ginklas kovai laimėti.

Lietuvos gyvenimas.

— Geležinkelių stočių Lietuvoj dar reiktų pastatyti per 22 plačių geležinkelių linijoje ir 18 stauryjū geležinkelių. Kadangi iškart tiek pastatyti labai sunku dėl lėšų stokos, tai jos bus palengva statomos. Šiomet bus baigtos statyti Rokiškio ir Tauragės stotys, ir bus pastatyta nauja stotis Šilaukėje.

— Rūpinasi keleiviams palengvinti. Keleivių patogumui ir taip pat geležinkelių išlaidoms sumažinti,

bausmė prie manęs ištiko. Kiek aš dėl tos kariuomenės esu priverkusi, priraudojusi, — žino tik mano širdis.

— Tai senesnių žmonių širdys, o jaunųjų, — žiūrėk, kas čia darosi: šitos mergos tarsi kokiam pašokime atsidūrusios, — šaipos, žvengia, šposus krečia...

Kad mano valioj būtų, visas iki vienos išginčiau, tegu eitų prie darbų. Mano Petrelė širdį dėl vaikinų padėjusi, — taip išispoksojusi, — o nebeleidau ateiti, lyg nujautė širdis, kas čia per išleistuvės.

Juodienė sumojo ranka, pikta šyptelėjo, apsižvalgė aplink ir atsidėjusi pasižiūrėjo į merginų apstotą Petrą. Jis sau linksmas, kaip niekur nieko, juokavo, šnekėjo... Ji patraukė pečiais, nusispioję į šalį, pasižiūrėjo į motiną, pilstančią į puodelius kavą svečiams pavaišinti, ir pamanė: „Nagi, žinia motinos krūtinėj širdis, o vaiko — akmuo. O tos mergos pelėdos pasiuto su tais savo juokais“...

— Na, ar neliausit žvengusios, — o jūs ištvirkėlės! tai šitaip žmogų nelainėje atjaučiat?!

Merginos liovusios juoktis pikta pasižiūrėjo į Juodienę, bet naujokėlio kalbinamos vėl suklegėjo, skardžiu juoku lydėdamas savo žodžius,

numatoma mūsų geležinkeliuose įvesti susisiekimą automatrėmis, t. y. motoriniais geležinkelių tramvajais. Sakytos automatrės pirmučiausia būtų įvestos Kaišiadorių ir Alytaus geležinkelių kryptimis, kur keleivių skaičius gan mažokas, ir speciai siūsti keleivių traukiniai neapsimoka.

— **Vyties kryžius suomui.** Lietuvos atstovas Suomijoj įteikė Lietuvos Respublikos Prezidento padovanotą Suomijos šaulių garbės pirmininkui gen. Maneheimui Vyties Kryžių. Taip pat minimam generolui bus įteiktas ir Lietuvos Šaulių Sąjungos aukso žetonas.

— **Savanoriai.** *Naujos komisijos.* Prie Liet. kar. savanorių sąjungos centro valdybos veikia sudarytos 3 komisijos: 1) rūpintis patiekti klausimų centro valdybai ir sąjungos uždaviniams svarstyti, 2) ekonominių reikalų ir 3) kultūros, k. t. klubo, bibliotekos, laikraščio leidimo ir kt. reikalais rūpintis.

— *Raseiniuose* sausio m. 30. d. įvyko sakyto miesto ir apskr. savanorių suvažiavimas. Išrinktas apskrities savanorių komitetas ir revizijos komisija. Taip pat suvažiavime pranešta apie Lietuvos kariuomenės savanorių kongreso eigą ir nutarimus.

— *Zarasuose* įvykęs sausio m. 30. d. sakyto apskrities savanorių suvažiavimas išrinko savo apskr. savanorių valdybą, revizijos komisiją ir garbės teismą. Suvažiavimas, kaip paprastai savanorių, praėjo pakelta patriotiška nuotaika.

— *Savanoriai gaus ženklus.* Lietuvos kariuomenės savanoriai, įstoję kariuomenėn 1918. — 1920. m. gaus tam tikrus savanorių ženklus. Sakytam ženklui paruošti prie Vyr. Štabo yra sudaryta savanorių medalio komisija, kuri jau renka projektus ženklui pagaminti. Ženklas bus nešojamas ant kaspino prie krūtinės.

— **Šv. Sosto atstovas.** Pastaromis dienomis Šv. Sostas prašė Lietuvos vyriausybės pritarimo skiriant Šv. Sosto atstovu Lietuvai J. E. Arkivyskupą Lorenzo Schioppą. Mūsų vyriausybė sutiko, kad jis būtų paskirtas.

— **Prancūzų atstovas.** Iki šiol buvęs Prancūzijos ministeris rezidentas Lietuvai p. Puaux, pakeltas į nepaprastus pasiuntinius ir įgaliotus ministrus. Vasario m. 12. d. jis įteikė Lietuvos R. Prezidentui savo įgaliojimo raštus.

— **Paštai.** Numatoma dar šiemet įsteigti Lietuvoj 20 naujų pašto įstaigų ir 60 pašto agentūrų.

— Matote jūs? — Ar aš nesakiau. Kašmynėle, dar tu čia vaišintum tas varnas, — lazdu joms... Nagi, kad ir Petrelės sesuo tokia, — rado laiką rankdarbiams rodyti... Nagi tu man, apie vakarinius kursus kalbančios... Ne, iš tikrųjų papaiko lelijėlės, taip man tikrai. Ar atmeni, Daunoriene, širdėle tu mano, kas čia buvo per išleistuvės į kariuomenę, prieš dvidešimt metų. Jis pats vaikščiojo, kaip žemę parėdęs, akys užvertos, visas pajuodęs, kaip anglis; atsimenu, šitaip nori žodį tarti, bet lūpos — trukt, trukt; veidas — timt, timt...

Matyt, žmogui stojo skersai gerklės skausmas — žodžio neištaria; spaudžia tylom prie širdies ir ją ir vaiką... — mus visus žiūri, kaip lavonas pusiau-atmerktom, užgriuvusiom akim... O ji!... Dievuliau tu mano! — kaip ji tada klykė raudojė... Šiandie aš viską atsiminiau bėgdama iš namų ir manau: „Palauk, kūmūtė, — jau dabartės ne viena verksi naujokėli ruošdama, — kamgi būčiau aš, jo tikra krikšto motina... Sakau, liesiu su ja sykitt ašaras“... Bet kad ir jos širdis, matyt, suakmenėjusi... Tada jauna, nė dvidešimties metų neturinti, mokėjo verkti, o dabartės... matyt pamiršusi į senatvę. (B. d.) *P. Rūtellonienė.*

— **Lenkams vis dar delnai niežti.** Vasario m. 4. d. lenkų pasienio apsaugos seržantas apie 24. val. puolė iš užpakalio mūsų 6. rajono patruliuojusį sargybinių Stotkūną ir jį parmušęs ant žemės smarkiai sumušė.

Vasario m. 10. d. 19. val. Linkmenyse, Utenos apskr., lenkų pasienio kareivis peršovė mūsų 5. rajono sargybinių Rūkštelį.

Kariuomenės gyvenimas.

Pakelti į aukštesnį laipsnį: Pulk. Velykis į generolo leitenanto ir gen. št. mjr. P. Plechavičius į pulkininko leitenanto.

Paleidžiami iš kariuomenės į atsargą: aviacijos viršininkas gen. ltn. Kraucevičius ir laikinai ėjęs „Kardo“ redaktoriaus pareigas vyr. ltn. Petras Biržys.

Karo kronika.

Ginkluojasi išsijuose. Sovietų Rusijos krašto apsaugos komisaras Vorosilovas pareiškęs, kad dabartinės kariuomenės dar nepakanka Sovietams. Reikia kariškai paruošti visą Sovietų Rusiją. Įvairiose Rusijos vietose įsteigtos orlaiviams mankštų aikštės ir tik per pastaruosius 9 mėnesius pastatyta 100 naujų lėktuvų.

Jugoslavija šiemet skiria karo reikalams 44.000.000 dolerių. Kitais metais Jugoslavija pati gaminsianti sau ginklus ir, be to, galėsianti kasmet pastatyti po 200 lėktuvų.

Rumunija ruošia planą skubiai sukurti savo oro laivyną. Einant tuo planu, kiekvienas apskritis turėtų savo lėšomis pastatyti po vieną lėktuvą. Tuo būdu apskričiai pastatytų 71 lėktuvą.

Amerikos Jungt. Valstybių senatas nutarė artimiausioj ateityj pastatyti 3 naujus kreiserius, kurių pastatymas kainosias 33.000.000 dol.

— Norvegijos ministerių kabinetas prašo parlamento skirti dar 1.650.000 kronų naujiems nardomiems laivams statyti. Du nardomi laivai jau statomi.

— Suomijos ministerių kabinetas nutarė užsakyti dar du nardomus laivus.

— Italijoje vasario m. 2. d. įleisti į vandenius du nauji kontrtorpediniai laivai iš ištisos serijos 8 naujai statomų panašių laivų po 1.355 tonus didumo.

— Visose, išilgai Alpių sienos stovinčiose, italų kariuomenės dalyse, bus vykdomi žiemos sporto lavinimai. Sis daroma tikslu, kad paruoštų italų kariuomenę kariauti Alpių kalnuose.

— **Svetur galės atlikti karo tarnybą.** Prancūzijos ir Argentinos vyriausybės pasirašė sutartį, kad Argentinoj gimę prancūzai, kurie ten atitarnaus kariuomenėj, bus Prancūzijoje atleidžiami nuo karo tarnybos, ir priešingai.

— **Kaip mūsų kalmynai gerbia savo valstybinę kalbą.** Latvijos prezidentas, pasiremdamas įstatymais, pažemino iš karininkų į kareivius 215 atsargos ir apsaugos karininkų, kurie per 2 metus neišlaikė egzaminų iš valstybinės kalbos. Pažemintų tarpe yra vienas pulkininkas ir keli pulkininkai leitenantai.

Bet jeigu jie išlaikys egzaminus iš valstybinės (latvių) kalbos, tai vėl jiems bus gražinti tie patys laipsniai.

— **Visur bolševikų nemyli.** Čili (Amerikoje) respublikos krašto apsaugos ministeris, kariuomenės ir laivyno pagalba, nuvertė sakytos valstybės vyriausybę ir sudarė naują. Ministeris savo atsišaukime į gyventojus praneša, kad jis senąją vyriausybę nuvertęs dėl jos palankumo ir pataikavimo bolševikams.

Užsieniai.

— **Lietuviai studentai Latvijoje** įkūrė savo draugiją vardu „Viltis“. Latvijos universitete yra apie 20 lietuvių studentų.

— **Latviai nori pakeisti savo seimo rinkimų įstatymą** ta kryptimi, kad būtų užkirstas kelias smulkioms grupėms patekti į seimą.

— **Jaučias katinas „blogai padaręs“.** Patys lenkai prisipažįsta, kad su pagrobto kraštų gyventojais blogai elgiasi. Jų laikraštis „Kurjer Wileński“ rašo, kad grynai gudų apgyventose vietose nesą ne vienos gudų mokyklos. Mokyklų inspektoriai, lenkai, įvairiais būdais trukdo atidaryti gudų mokyklas, o policija, susekus slaptas jų mokyklas, uždarinėja ir jų įsteigėjus traukia teismo atsakomybėn.

— **Lenkų pagrobtojų Gudijoje gresias bado pavojus.** Duonos atsarga pas ūkininkus jau senai išsekusi. Lenkų vyriausybė nesirūpina ūkininkams padėti, bet dar griežčiausiomis priemonėmis išieškanti nepakeliamus mokesčius. Volkovisko ir Slonimo apskr. ūkininkai, nebegalėdami išsimokėti, pardavė dvarininkams pusę būsimo derliaus net septynis kartus žemesnėmis kainomis, negu rudenį mokama.

— **Staugla vilkas dantis galėdamas.** Pastaromis dienomis susirinkusi Varšuvoje lenkų diplomatų grupė, kurių tarpe buvo ir užsienių reikalų ir žemės reformos ministrai, svarstė apie Lietuvos dabartinę padėtį.

Be to, Pilsudskis pareiškęs Prancūzijos ambasadoriui Varšuvoje, kad jam nubodęs Lietuvos nedraugingas nusistatymas Lenkijos atžvilgiu.

— **Nesusikalba.** Staiga nutrūko lenkų vokiečių prekybos derybos. Lenkų spaudos didesnė dalis kaltina tame vokiečius, bet vienas jų laikraštis, vardu „Robotnik“, pažymi, kad čia kaltininką reikia ieškoti ne vokiečiuose, bet Silezijoje, kur lenkų politika esanti labai kiršinanti vokiečius.

— **Ieško kelių iš balos išbristi.** Lenkų ministerių taryba patarusi prezidentui sudaryti dvi valstybės finansines tarybas, kurių būtų uždavinys ieškoti būdų Lenkijos padėčiai pagerinti. Dabartinė Lenkijos padėtis esanti labai bloga.

— **Domisi liaudies dainomis.** Suomų viena mokytojų organizacija sumanė išleisti liaudies dainų rinkinį, kuriame būtų ne tik suomių dainos, bet ir kitų tautų. Minėtame rinkiny bus įdėta ir lietuvių keletas liaudies dainų ir Lietuvos himnas. Visi jie išversti į suomių kalbą.

— **Štai kokie vadai.** Frunzės mieste (Sovietų Rusijoje) prasidėjo teismas prieš buvusį kirgizų apygardos komunistų partijos sekretorių Babalanovą ir kelis jo bendradarbius. Visi jie kaltinami kyšių ėmimu, užmušimais, užpuolimais ir t. t. Babalanovas buvo organizatorius galvažudžių sodžiams plėsti gaujų.

Padėka.

Studentui teisininkui p. Kęstučiui Grigaičiui reiškiamame gilia padėką už paaukotas Centrinei Kariuomenės Bibliotekai šias knygas:

Balck — Taktik I — VI. t. t., Vorschrift für die Topografische Abteilung I — II. t. t., Sudebnyje ustavy I. t. ir **Glrsfeld**. — Polevaja vojna. I. t.

Majoras **Želnys**,

Karo Mokslo Skyriaus viršininkas.

Majoras **Ružancovas**,
Kariuomenės bibliotekorius.

Redakcijos atsakymai.

Aviatoriui. „Kariui“ netinka.

Raitėliui. Kitas anksčiau prisiuntė. Dėkojame ir prašome toliau „Kario“ nepamiršti.

Jun. pusk. Pemppei. „Kalėdos“ pasivėlavo; kitą žiūrėsime.

J. Vaideliui. Netinka.

Kariūnui Jatuliui. Del vietos stokos negalėjome įdėti. Prašome toliau mūs nepamiršti.

V. s. p. Balčiūnui. Nedėsime.

V. Žttui. Atidavėme „Kardui“.

A. Visgirdai. Šios žinutės nedėsime. Prašome ir toliau mūs nepamiršti.

Banginiui. Ir žinutės nedėsime. Bet plunksnos nemeskite, rašykite ir toliau, tik trumpai.

Nemuno bangai. Dėkui. Rašykite ir toliau.

Gilboniui. Be autoriaus adreso raštų nežiūrime.

Algirdiečiui. „Kariui“ netinka.

K. Kavičiui. Iš Tamstos laukiame ir daugiau raštų. „Atostogose“ dėsime. Tik rašykite vienoj lapo pusėj; kitą pusę palikite tuščią. Be to, parašykite tikrą ir pilną savo vardą. 1926. m. mūsų sąrašuose esi pažymėtas Petras, o šiemet pasirašei K.

Jis: *Labai džiaugiuos poniutę vėl pamatęs. Kaip tamstai sekas?*

Ji: *Labai gerai!*

Jis: *O tamstos vyrui?*

Ji: *Mes jau išsiskyrėm.*

Jis: *Ach, tai ir jam labai gerai sekas...*

10.000 ARMOTŲ

neįstengtų padaryti tokio trūkumo, kaip tiek pat „PAVASARIO“ prenumeratų.

Ir tikrai „PAVASARIS“ nuolatos verda gyvybe, amžina jaunatve ir galybe.

Ne veltui „PAVASARĮ“ skaito keliosdešimtys tūkstančių jaunuolių.

„PAVASARIS“ yra jaunimo veidrodis ir siela, tad norėdamas pažinti save ir kitus skaityk tik

„PAVASARĮ“

„PAVASARIS“ metams kaštuoja tik 8 litai.

Adresas. Kaunas, Mapų gt. 11. nr.
„PAVASARIS“.

Nepavydėkite laimės nei sau, nei kitiems,

nes juk tikra laimė nusipirkti gerą kalendorių

TIK UŽ PUSĘ LITO,

kada kiti kalendoriai dvigubai ir trigubai brangesni!!! Toks kalendorius yra išspausdintas.

T A I Y R A

LAIMĖS KALENDORIUS

1927. m.

144 pusl. didumo, geru viršeliu, pilnas įvairių straipsnių, apsakymėlių, daugybė patarimų namų ūkiui, visokių žinių, juokų su piešinėliais ir t.t. Kalendorinėj daly 300 lietuviškų tautiškų vardų, kuriems ir dienos nurodytos.

REIKALAUKITE VISUOSE KNYGYNuose.

Platintojams duodama 20%. Neišparduoti priimami atgal.

Užsakymams adresas: Kaunas, Liaudies namai. Valstybės Centras.

„Ūkininko Balsas“

tikriausias ūkininkų reikalų gynėjas,
Lietuvos Ūkininkų Partijos
savaitinis laikraštis.

„Ūkininko Balsas“ rašo, kaip reikia tvarkyti mūsų valstybę, kad lengviau ir maloniau gyventi būtų.

„Ūkininko Balsas“ moko, kaip reikia išdirbti žemę, kokie gyvuliai ir paukščiai ūkininkams naudingiausia laikyti, kad iš jų būtų kuo daugiausia pelno.

„Ūkininko Balsas“ duoda žinių iš Lietuvos ir iš viso pasaulio.

„Ūkininko Balse“ yra ir linksimų pasiskaitymų.

„Ūkininko Balsas“, pirmon galvon, rūpinasi ūkininkų reikalais ir vargais. Todėl kiekvienas susipratęs ūkininkas skaito „Ūkininko Balsą“.

„Ūkininko Balsas“ kainuoja: metams — 12 lt.; pusei metų — 8 lt.; 3 mėnesiams — 4 lt.; 1 mėnesiui — 1 lt. 50 centų.

Atskiro numerio kaina 40 centų.

Visi, kurie užsisako „Ūkininko Balsą“ visiems 1927-ms metams ir iš anksto prisiunčia 12 litų, — gauna nemokamą priedą knygą

„Lietuvos ūkininkai ir Lietuvos valstybė“ ir kas mėnuo grynai ūkišką laikraštį,

„Ūkininkų Patarėją“ dovanai.

Laikraščiu užsakymus ir prenumeratą pinigų stūkskite.

„ŪKININKO BALSŲ“ Administracijai, Miesto g. Nr. 3, Kaunas.
Susipažinimui vieną egzempliorių, pareikalavus, siunčiame dovanai. „ŪKININKO BALSŲ“ ADMINISTRACIJAI.